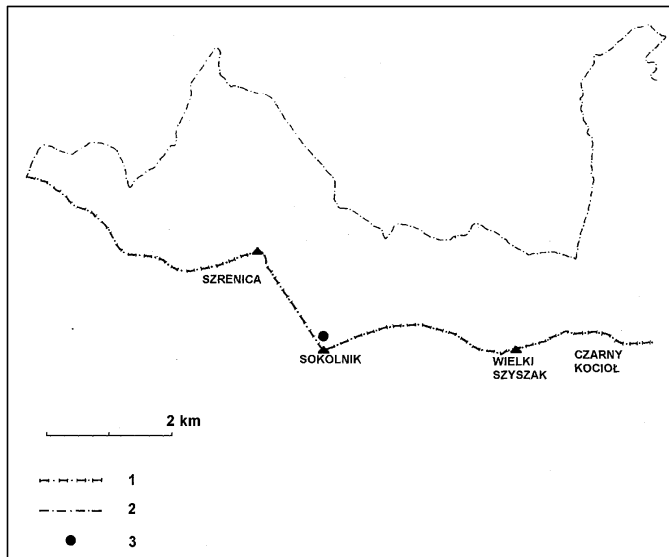

Nowe stanowisko *Rubus chamaemorus* (Rosaceae) w polskiej części Karkonoszy

W Polsce *Rubus chamaemorus* L. jest reliktem glacialnym, który spotykany jest na Warmii i Mazurach, na Pomorzu oraz na oderwanych reliktowych stanowiskach w Sudetach, gdzie występuje tylko w Karkonoszach. Z polskiej części Karkonoszy malina moroszka dotychczas podawana była z torfowisk Upa i Smogornia na Równi pod Śnieżką oraz pod Szrenicą (FABISZEWSKI & PAŁCZYŃSKI 1970; KRUSZELNICKI & FABISZEWSKI 1993). Z wyjątkiem stanowiska na torfowisku Upa, pozostałe miejsca występowania w ostatnim czasie nie zostały potwierdzone.

W lipcu 1999 r. w zachodniej części Karkonoszy odnaleziono nowe stanowisko *Rubus chamaemorus* na torfowisku położonym przy granicy z Czechami (Ryc. 1), na zboczu Sokolnika (15°31' dł. geogr. wschodniej, 50°31' szer. geogr. północnej 14; 1380 m n.p.m.; kwadrat AE77 w siatce ATPOL). Rośnie tu najbardziej zasobna populacja moroszki w Karkonoskim Parku Narodowym, licząca ok. 2000 osobników, w tym kilkanaście kwitnących okazów. Malina moroszka występuje tu na niewielkim (ok. 0,5 ha) i częściowo osuszonym torfowisku, w płatach wysokotorfowiskowych zespołów *Eriophoro-Trichophoretum cespitosi* (Zlatn. 1928, Rudolph *et al.* 1928) Rübél 1933 *emend.* Dierssen 1975, *Eriophoro vaginati-Polytrichetum stricti* Oswald 1923 oraz *Chamaemoro-Pinetum mughi* (Zlatnik 1928) Hadač, Váňa 1967 i *Pino mugo-sphagnetum* Kästner & Flössner 1933

Ryc. 1. Nowe stanowisko *Rubus chamaemorus* L. w zachodniej części Karkonoskiego Parku Narodowego. 1 – granica państwa, 2 – granica KPN, 3 – nowe stanowisko.

Fig. 1. New stand of *Rubus chamaemorus* L. in western part of the Karkonoski National Park (KPN). 1 – national border, 2 – border of the KPN, 3 – new locality.

emend. Neuhäusel 1969 *corr.* Dierssen 1984 oraz na odsłoniętym i przesuszonym torfie. Najbardziej dorodne osobniki występują pod kosodrzewiną, natomiast na otwartych powierzchniach rozwijają się drobnolistne formy.

Pomimo że nowoodkryte stanowisko *Rubus chamaemorus* położone jest w bezpiecznym oddaleniu od szlaków turystycznych, jednak ze względu na naturalnie zachodzące na nim niekorzystne przemiany, należałoby objąć go ciągłą obserwacją.

Badania wykonano w ramach projektów badawczych finansowanych przez Ekofundusz oraz KBN.

Summary. A new locality of *Rubus chamaemorus* (Rosaceae) in the Polish part of the Karkonosze Mts (Sudety Mts). In July, 1999, new locality of *Rubus chamaemorus* L. in Karkonosze National Park (KPN) have been found. It is placed near the top of Sokolnik Mt (Fig. 1), western Karkonosze (50°31'N/15°31'E), at 1380 m a.s.l., on small bog. This is the largest population in KPN: about 2000 shoots have been noted, of which a few were flowering.

LITERATURA

FABISZEWSKI J. & PAŁCZYŃSKI A. 1970. Skalnica śnieżna i malina moroszka w Karkonoskim Parku Narodowym. – *Chrońmy Przyr.* Ojcz. **26**(2): 28–31.

KRUSZELNICKI J. & FABISZEWSKI J. 1993. *Rubus chamaemorus* L. – malina moroszka. – W: K. ZARZYCKI & R. KAŹMIERCZAKOWA (red.), Polska czerwona księga roślin, ss. 92–93. Instytut Botaniki im. W. Szafera i Instytut Ochrony Przyrody, Polska Akademia Nauk, Kraków.

BRONISŁAW WOJTUŃ i JAN MATUŁA, *Katedra Botaniki i Fizjologii Roślin, Akademia Rolnicza ul. Cybulskiego 32, PL–50–205 Wrocław, Polska.*

Przyjęto do druku: 8.10.1999 r.

Rozmieszczenie *Lindernia procumbens* (Scrophulariaceae) w Karpatach Polskich i na ich przedpolu

Lindernia procumbens (Krock.) Borbás (Ryc. 1a i b) jest gatunkiem bardzo rzadko znajdowanym w Polsce, co wynika ze specyfiki zajmowanych przez nią siedlisk oraz pojawowego występowania (LATOWSKI i in. 1988; POPIELA & STASIŃSKA 1994; WAYDA 1996). Roślina ta uznawana jest za ginący składnik rodzimej flory (ZAJĄC & ZAJĄC 1993).

W Polsce gatunek ten podawany był z około 35 stanowisk, w dolinie i dorzeczu górnej i środkowej Odry, w dorzeczu i dolinie górnej Wisły oraz z doliny Sanu pod Przemyślem. W większości są to dane historyczne, nie potwierdzone po 1900 r. (LATOWSKI i in. 1988).

W Karpatach i na ich przedpolu lindernia mułowa została podana z 11 stanowisk, przy czym informacje o 4 z nich to dane o charakterze historycznym (Ryc. 2; lista stanowisk patrz niżej).